

POROČILO
AGENCIJE ZA ENERGIJO O REALIZIRANIH
PRIHODKIH IZ UPRAVLJANJA PREZASEDENOSTI IN
NJIHOVI PORABI V REPUBLIKI SLOVENIJI ZA
OBDOBJE OD 1. JULIJA 2017 DO 30. JUNIJA 2018

Maribor, julij 2018

Direktorica

mag. Duška Godina

1 UVOD

To poročilo je izdelano skladno z določili Uredbe (ES) št. 714/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1228/2003 (v nadaljevanju Uredba ES 714/2009), ki v svojem 16. členu (Splošna načela upravljanja prezasedenosti) v točki 6 opredeljuje, da se vsak prihodek, ki nastane zaradi dodeljevanja povezav, uporabi za naslednje namene:

- (a) zagotovitev dejanske razpoložljivosti dodeljene zmogljivosti in/ali
- (b) vzdrževanje ali povečanje povezovalne zmogljivosti prek naložb v omrežje, zlasti z novimi povezovalnimi daljnovodi.

V nadaljevanju navedeno določilo opredeljuje, da če prihodkov ni mogoče učinkovito porabiti za namene iz točk (a) in/ali (b), se lahko ob upoštevanju odobritve regulativnih organov zadevnih držav članic uporabijo v najvišji vrednosti, ki jo določijo ti regulativni organi, kot dohodek, ki ga regulativni organi upoštevajo pri odobritvi metodologije za obračunavanje omrežnih tarif in/ali določanju tarif in o takšni odobritvi obvestijo Agencijo za sodelovanje energetskih regulatorjev. Preostali prihodki se prenesejo na ločen interni račun, dokler jih ni mogoče porabiti za namene iz točk (a) in/ali (b).

Prav tako je to poročilo izdelano skladno z določili Smernic za upravljanje in dodeljevanje razpoložljive prenosne zmogljivosti povezav med nacionalnimi omrežji (Uredba ES 714/2009 - Priloga 1), ki v poglavju 6 (Uporaba prihodka od prezasedenosti) v točki 6.5 opredeljuje, da »regulativni organi vsako leto do 31. julija istega leta objavijo poročilo, v katerem so navedeni prihodki, nastali v 12-mesečnem obdobju do 30. junija istega leta, in kako so bili ti zadevni prihodki uporabljeni, ter potrditev, da je ta uporaba v skladu s to uredbo in temi smernicami ter da je skupni znesek prihodka od prezasedenosti namenjen enemu od treh predpisanih namenov«.

Poročilo vsebuje informacijo o realiziranih prihodkih iz upravljanja prezasedenosti in njihovi porabi v Republiki Sloveniji za obdobje od 1. julija 2017 do 30. junija 2018. Prihodki iz upravljanja prezasedenosti so bili realizirani na podlagi izvajanja dražb na mejah Republike Slovenije, kjer ima slovenski prenosni sistem povezavo s sosednjimi sistemi.

2 OPIS IZVAJANJA DRAŽB NA MEJAH REPUBLIKE SLOVENIJE

Področje dodeljevanja in uporabe medobmočnih prenosnih zmogljivosti (v nadaljevanju MPZ) v EU ureja Uredba ES 714/2009. Uredba med drugim zahteva obvezno uporabo tržnih metod dodeljevanja razpoložljivih MPZ in izvajanje dodeljevanja na regionalni ravni. V obdobju poročanja sta to področje dodatno

urejali še Uredba Komisije (EU) 2015/1222 o določitvi smernic za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti (v nadaljevanju Uredba 2015/1222), ki ureja področje določanja in dodeljevanja MPZ za dan vnaprej in znotraj dneva, in Uredba Komisije (EU) 2016/1719 o določitvi smernic za terminsko dodeljevanje zmogljivosti (v nadaljevanju Uredba 2016/1719), ki ureja področje določanja in dodeljevanja MPZ za obdobja, ki so daljša od dneva vnaprej.

Uredba 2015/1222 določa, da mora dodeljevanje MPZ za dan vnaprej potekati v okviru enotnega spajanja trgov na način avkcijskega trgovanja. Tudi dodeljevanje MPZ znotraj dneva mora potekati v okviru enotnega spajanja trgov, vendar na način sprotnega trgovanja. Uredba 2016/1719 po drugi strani določa, da lahko za časovna obdobja, ki so daljša od dneva vnaprej, dodeljevanje MPZ poteka v obliki dodeljevanja fizičnih ali finančnih pravic uporabe MPZ z uporabo eksplicitnih dražb. To dodeljevanje mora potekati prek skupne evropske dražbene platforme in z uporabo enotnih pravil za skupni evropski trg.

Slovenija je z mejo z Italijo že od februarja 2014, z mejo z Avstrijo pa od julija 2016 vključena v tako imenovano vseevropsko spajanje trgov za dan vnaprej. 19. 6. 2018 je bila v to spajanje trgov vključena tudi slovensko-hrvaška meja. To pomeni, da je v celotnem obdobju poročanja dodeljevanje MPZ za dan vnaprej na slovensko-avstrijski in slovensko-italijanski meji potekalo v okviru vseevropskega spajanja trgov. Na meji s Hrvaško je to dodeljevanje do 18. 6. 2018 potekalo v obliki eksplicitnih dražb, medtem ko je v obdobju od 19. 6. 2018 do 30. 6. 2018 dodeljevanje MPZ na vseh slovenskih mejah potekalo v okviru vseevropskega spajanja trgov, torej skladno z določili Uredbe 2015/1222.

Dodeljevanje MPZ znotraj dneva na slovensko-italijanski meji je v celotnem obdobju poročanja potekalo v okviru bilateralnega spajanja trgov obeh držav znotraj dneva z uporabo bilateralnih implicitnih dražb. V okviru tega spajanja trgov se za vsak dan izvajata dve implicitni dražbi, pri čemer se pri prvi dodeljujejo MPZ za vse ure dneva, medtem ko se pri drugi dodeljujejo le za zadnjih osem ur dneva. Prva dražba se izvaja dan pred dobavo v popoldanskih urah, druga pa v dopoldanskih urah na dan dobave. Gre za pilotni projekt, pri katerem sodelujeta sistemska operaterja in borzi z električno energijo Slovenije in Italije. Taka rešitev je skladna tudi z Uredbo 2015/1222, ki predvideva možnost uporabe tako imenovanih regionalnih dopolnilnih dražb. Vendar bo rešitev v prihodnosti morala biti dopolnjena z uporabo sprotnega trgovanja v času med obema dražbama. Pri tem je treba omeniti, da je bilo na ravni skupnega evropskega trga z električno energijo spajanje trgov znotraj dneva v 14 državah, med katerimi pa ni Slovenije, uvedeno šele 13. 6. 2018. To spajanje poteka v obliki sprotnega trgovanja z uporabo algoritma, ki je bil razvit v okviru projekta XBID. Na preostalih dveh mejah Slovenije je dodeljevanje MPZ znotraj dneva potekalo po načelu vrstnega reda prispetja zahtev za dostop do MPZ.

V okviru terminskega dodeljevanja MPZ, ki ga pokriva Uredba 2016/1719, so se na vseh slovenskih mejah zmogljivosti dodeljevale na letni in mesečni ravni. To dodeljevanje je potekalo v obliki eksplicitnih dražb, na katerih so se dodeljevale zmogljivosti v obliki fizičnih pravic uporabe z uporabo načela »uporabi ali prodaj«.

To načelo pomeni, da se vse zmogljivosti, ki jih imetniki do določenega roka ne nominirajo in s tem potrdijo njihove dejanske uporabe, prenesejo na dodeljevanje za dan vnaprej, pri čemer imetniki pravic uporabe MPZ kot nadomestilo prejmejo plačilo v vrednosti cenovne razlike med trgovoma, dosežene pri spajanju trgov za dan vnaprej. V vlogi skupne platforme za izvajanje dražb je na vseh slovenskih mejah nastopala dražbena hiša JAO (Joint Allocation Office) s sedežem v Luksemburgu. Pri izvajanju vseh dražb na letni in mesečni ravni na slovenskih mejah so bila uporabljena tako imenovana harmonizirana dražbena pravila, ki se uporabljajo tudi na vseh drugih mejah na skupnem evropskem trgu z električno energijo.

Pri dodeljevanju zmogljivosti v okviru spajanja trgov je na slovenski strani poleg systemskega operaterja, družbe ELES d.o.o., sodelovala tudi družba BSP Energetska Borza d.o.o., ki jo je agencija decembra 2015 določila za imenovanega operaterja trga z električno energijo (IOTEE) za trgovalno območje Slovenije.

3 REALIZACIJA PRIHODKOV IZ UPRAVLJANJA PREZASEDENOSTI

Sistemeski operater je v obdobju od 1. julija 2017 do 30. junija 2018 realiziral 48.249.485 EUR prihodkov iz upravljanja prezasedenosti. Navedeni prihodki iz upravljanja prezasedenosti so bili realizirani na vseh mejah, in sicer:

		v EUR
MEJA	julij 2017 - junij 2018	
Avstrija	23.942.100	
Hrvaška	4.051.949	
Italija	20.255.436	
SKUPAJ	48.249.485	

Tabela 1: Realizirani prihodki iz upravljanja prezasedenosti v obdobju julij 2017 – junij 2018

4 PORABA PRIHODKOV IZ UPRAVLJANJA PREZASEDENOSTI

Iz podatkov systemskega operaterja o realiziranih prihodkih iz upravljanja prezasedenosti in njihovi uporabi za obdobje od 1. julija 2017 do 30. junija 2018 izhaja, da so prihodki iz upravljanja prezasedenosti za obdobje od 1. julija 2017 do 30. junija 2018 skladno s prikazom v Tabeli 2 namenjeni za:

- vzdrževanje ali povečevanje povezovalne zmogljivosti prek naložb v omrežje, zlasti z novimi povezovalnimi vodi (Uredba 714/2009, 16. člen, točka 6b),
- dohodek, ki ga regulativni organ upošteva pri odobritvi metodologije za obračunavanje omrežnih tarif in/ali določanju tarif (Uredba 714/2009, 16. člen, točka 6 - drugi pododstavek) in
- prenos prihodkov iz upravljanja prezasedenosti tekočega obdobja na ločen interni račun za namene naložb v omrežje za vzdrževanje in povečevanje povezovalne zmogljivosti prek naložb v omrežje, zlasti z novimi povezovalnimi vodi (Uredba 714/2009, člen 16, točka 6 - tretji pododstavek).

	v EUR
Poraba prihodkov iz upravljanja prezasedenosti tekočega obdobja (Uredba 714/2009, 16. člen, točka 6)	julij 2017 - junij 2018
Za zagotovitev dejanske razpoložljivosti dodeljene zmogljivosti (Uredba 714/2009, 16. člen, točka 6a)	0
Vzdrževanje ali povečevanje povezovalne zmogljivosti prek naložb v omrežje, zlasti z novimi povezovalnimi vodi (Uredba 714/2009, 16. člen, točka 6b)	2.304.624
Kot dohodek, ki ga regulativni organ upošteva pri odobritvi metodologije za obračunavanje omrežnih tarif in/ali določanju tarif (Uredba 714/2009, 16. člen, točka 6 - drugi pododstavek)	4.861
Prenos prihodkov iz upravljanja prezasedenosti tekočega obdobja na ločen interni račun za namene naložb v omrežje za vzdrževanje in povečevanje povezovalne zmogljivost prek naložb v omrežje, zlasti z novimi povezovalnimi vodi (Uredba 714/2009, člen 16, točka 6 - tretji pododstavek)	45.940.000
SKUPAJ	48.249.485

Tabela 2: Poraba prihodkov iz upravljanja prezasedenosti v obdobju julij 2017 – junij 2018

Stanje prihodkov iz upravljanja prezasedenosti preteklih obdobj na ločenem internem računu systemskega operaterja 30. junija 2018 znaša 45.940.000 EUR.